

عنوان مقاله:

ارزیابی شاخص های بهره وری آب در تولید محصولات زراعی و باغی در غرب و مرکز استان مازندران و رتبه بندی دشت های مطالعاتی

محل انتشار:

نشریه آبیاری و زهکشی ایران، دوره 16، شماره 3 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 13

نویسندگان:

علیرضا زارعی قورخودی - علوم و مهندسی آب، دانشکده مهندسی زراعی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری، ایران

علی شاهنظری - استاد گروه مهندسی آب، دانشگاه علوم کشاورزی ساری

پیرشان داداشی - دانش آموخته کارشناسی ارشد آبیاری و زهکشی، شرکت مهندسین مشاور توسعه پایدار جلگه، ساری، ایران

خلاصه مقاله:

محدودیت منابع آب و افزایش نیاز به آن در بخش کشاورزی سبب شده تا استفاده از راهکارهای افزایش بهره وری فیزیکی و بهبود بهره وری اقتصادی آب در بخش کشاورزی اجتناب ناپذیر باشند. در این راستا شاخص های بهره وری آب به عنوان یکی از مولفه های اصلی در حوزه برنامه ریزی ملی می توانند موردتوجه قرار گیرند. در این پژوهش، بهره وری اقتصادی و فیزیکی با استفاده از شاخص بهره وری فیزیکی آب (GPD)، شاخص ارزش ناخالص یا درآمد به ازای هر واحد حجم آب (BDP) و شاخص ارزش خالص به ازای هر واحد حجم آب (NBPD) برای اراضی تحت کشت مرکبات و شالیزار در غرب و مرکز استان مازندران که به صورت نوین (آبیاری قطره ای و کم فشار) آبیاری می شوند، محاسبه شد. روش مورد استفاده در پژوهش حاضر بر اساس برداشت های میدانی و شامل برآورد عملکرد، میزان آب مصرفی، هزینه های خالص و ناخالص می باشد. منطقه مورد مطالعه واقع در استان مازندران، به چهار دشت شامل رامسر - چالوس، نور - نوشهر، آمل - بابل و قائم شهر - جویبار تقسیم شد. نتایج این پژوهش نشان داد که میانگین بهره وری اقتصادی و فیزیکی در اراضی تحت کشت مرکبات و شالیزار به ترتیب برای شاخص CPD ، $۸/۵$ و ۷۶% کیلوگرم بر مترمکعب در هر هکتار، برای شاخص BPD ، ۲۶۱ و ۱۷۵ هزار ریال بر مترمکعب در هر هکتار برای شاخص $NBPD$ ، ۲۰۹ و ۱۲۷ هزار ریال بر مترمکعب در هر هکتار می باشد. لذا اراضی تحت کشت مرکبات و شالیزار ناحیه نور - نوشهر و رامسر - چالوس بهترین عملکرد را از نظر بهره وری اقتصاد شاخص $NBPD$ و ناحیه نور - نوشهر و آمل - بابل بهترین عملکرد را از نظر شاخص GPD داشته اند. همچنین، ایجاد زیرساخت های لازم جهت تعویض ماشین آلات از کارافتاده و سیاست های تشویقی و تنبیهی نیز می تواند راهکار موثری برای افزایش بهره وری آب باشد.

کلمات کلیدی:

آب مجازی، عملکرد، سود خالص و ناخالص، رتبه بندی، بندبندی، بندبندی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1518469>

